

**Integracja sztuki, historii sztuki i historii
w świetle podstawy programowej przedmiotu historia.**

Szkoła podstawowa, klasy IV-VIII:

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

1. Cywilizacje starożytne

(I.5) „charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze.”

2. Bizancjum i świat islamu

(II.1) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny islamu i wyjaśnia wpływ cywilizacji muzułmańskiej na Europę;

(II.2) „ umiejscawia w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka). Dostrzega różnice między chrześcijaństwem wschodnim i zachodnim.”

3. Średniowieczna Europa

(IV.3) „porównuje kulturę rycerską i kulturę miejską, opisuje charakterystyczne cechy wzoru rycerza średniowiecznego, rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza we własnym regionie, wskazuje różnice między stylem romańskim a stylem gotyckim.”

(IV.4) „wyjaśnia rolę Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie kultury i życia codziennego.”

4. Polska w okresie wczesnopiastowskim

(V.2) wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski;

5. Wielkie odkrycia geograficzne.

(VIII.1) wyjaśnia przyczyny i ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz Nowego Świata;

6. Renesans w Europie i Polsce

(IX.1) „rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego; charakteryzuje największe osiągnięcia Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika, Galileusza i Jana Gutenberga.”

(IX.6) „przedstawia największe osiągnięcia polskiego renesansu i reformacji, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego; rozpoznaje obiekty sztuki renesansowej we własnym regionie.”

7. Kultura baroku

(XI.5) „rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie.”

8. Oświecenie

(XII.2) „opisuje idee Oświecenia, podaje przykłady ich zastosowania w nauce, literaturze, architekturze i filozofii politycznej.”

9. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej.

(XVI.4) rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu;

10. Kultura XIX wieku

(XXII.4) „wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe.”

11. Kultura polska pod zaborami

(XXIII.3) „opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków.”

12. Okres międzywojenny

(XXIX.3) „wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym.”

13. Świat po II wojnie światowej

(XXXV.11) „opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej.”

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA – LICEUM, TECHNIKUM

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

ZAKRES PODSTAWOWY I ROZSZERZONY

Uczeń:

ZAKRES PODSTAWOWY	ZAKRES ROZSZERZONY
-------------------	--------------------

II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu.

1) wymienia najważniejsze cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu (Sumerowie, Babilon, Egipt, Persja) oraz przedstawia ich wkład w kulturowe dziedzictwo ludzkości;	
--	--

III. Świat starożytnych Greków.

1) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego; 2) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Greków w dziedzinie filozofii, teorii społecznych, literatury i sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem ich wkładu w kulturę europejską.	1) charakteryzuje kolonizację grecką w basenie Morza Śródziemnego i Czarnego-w odniesieniu do zasięgu oraz konsekwencji kulturowych, politycznych i gospodarczych; 4) wyjaśnia specyfikę kultury hellenistycznej oraz charakteryzuje założenia edukacji klasycznej i ideał <i>paidei</i> .
--	---

IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu.

ZAKRES PODSTAWOWY	ZAKRES ROZSZERZONY
1) charakteryzuje kulturowe znaczenie chrześcijaństwa 6) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian i ich wkład w kulturę europejską.	

V. Bizancjum i świat islamu.

1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i charakteryzuje jego osiągnięcia w zakresie kultury; 2) opisuje charakterystyczne cechy kultury arabskiej.	2) wyjaśnia wzajemne wpływy cywilizacji islamskiej, łacińskiej i bizantyjskiej
--	--

VI. Europa wczesnego średniowiecza.

1) opisuje zasięg terytorialny, organizację władzy, gospodarkę i kulturę państwa Franków, ze szczególnym uwzględnieniem polityki Karola Wielkiego;	3) ocenia znaczenie renesansu karolińskiego dla rozwoju kultury europejskiej;
--	---

VII. Europa w okresie krucjat.

	1) wyjaśnia związek między reformami gregoriańskimi a powstaniem etosu rycerskiego i ruchem krucjatowym; 2) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie;
--	--

IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim.

1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli Mieszka I i Bolesława Chrobrego; 2) Wyjaśnia znaczenie organizacji kościelnej dla funkcjonowania państwa wczesnopiastowskiego;	
---	--

XIII Kultura średniowiecza.

1) wyjaśnia uniwersalny charakter kultury zachodniego średniowiecza, wskazując na wyjątkową rolę chrześcijaństwa (<i>christianitas</i> , łacina, etos rycerski i sztuka) 2) rozpoznaje dokonania okresu średniowiecza w dziedzinie kultury, z uwzględnieniem dorobku polskiego średniowiecza; 3) określa znaczenie chrześcijaństwa w obrządku łacińskim dla rozwoju kultury polskiej; 4) charakteryzuje sztukę romańską i gotycką w odniesieniu do swojego regionu.	1) opisuje rolę uniwersytetów i ich organizację oraz wyjaśnia przyczyny trwałości idei uniwersyteckiej 2) charakteryzuje znaczenie scholastyki dla rozwoju teologii, filozofii i nauk przyrodniczych
---	---

XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej.

2) wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na społeczeństwo, gospodarkę i kulturę Europy oraz obszarów pozaeuropejskich.	spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje cywilizacje prekolumbijskie;
--	--

XV. Czasy renesansu.

1) charakteryzuje główne prądy ideowe epoki; 2) rozpoznaje dokonania twórców renesansowych w dziedzinie kultury; 3) charakteryzuje sztukę renesansową w odniesieniu do swojego regionu.	
---	--

XVI. Reformacja i jej skutki.

1) wyjaśnia religijne, polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując jej główne nurty i postaci;	3) wyjaśnia wpływ reformacji i kontrreformacji na kulturę;
--	--

XVII. Europa w XVI i XVII wieku.

3) opisuje przemiany w kulturze europejskiej w XVII wieku.	5) charakteryzuje sztukę barokową.
--	------------------------------------

XXI. Renesans w Polsce. Uczeń:

1) charakteryzuje i ocenia dorobek polskiej myśli politycznej doby renesansu; 2) rozpoznaje dokonania twórców polskiego odrodzenia w dziedzinie kultury w odniesieniu do swojego regionu.	1) ocenia wpływ reformacji i kontrreformacji na rozwój kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów;
--	---

XXIII. Ustrój, społeczeństwo i kultura Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII wieku.

3) rozpoznaje dokonania twórców epoki baroku powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów;	1) charakteryzuje sarmatyzm 4) Charakteryzuje atrakcyjność kulturową Rzeczypospolitej dla ościennych narodów w XVII wieku.
--	---

XXIV. Europa w dobie oświecenia.

1) wyjaśnia główne idee oświecenia i rozpoznaje dokonania epoki w dziedzinie kultury;	2) charakteryzuje sztukę klasycystyczną;
---	--

XXVIII. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej.

1) rozpoznaje dokonania polskiego oświecenia w dziedzinie kultury w odniesieniu do swojego regionu; 2) omawia rolę instytucji oświeceniowych (Komisja Edukacji Narodowej, Biblioteka Załuskich),	1) wyjaśnia specyfikę oświecenia polskiego na tle europejskim; 2) omawia rolę Stanisława Augusta jako mecenasa sztuki.
---	---

XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848.

1) charakteryzuje sytuację polityczną, społeczno-gospodarczą i kulturową Królestwa Polskiego, ziem zabranych, zaboru pruskiego i austriackiego; 2) rozpoznaje i charakteryzuje dorobek kultury polskiej w I połowie XIX wieku, z uwzględnieniem romantycznego mesjanizmu.	
--	--

XXXVI. Kultura i nauka polska w II połowie XIX i na początku XX wieku.

1) wyjaśnia specyfikę polskiego pozytywizmu; 2) rozpoznaje dorobek kultury polskiej doby pozytywizmu i Młodej Polski;	spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje podstawy ideowe i program polskiego pozytywizmu; 2) charakteryzuje różne nurty w sztuce na przełomie XIX i XX wieku; 3) ocenia rolę kultury polskiej w dziele zachowania tożsamości narodowej przez Polaków w dobie rusyfikacji i germanizacji;
--	---

XXXIX. Europa i świat po I wojnie światowej.

1) Charakteryzuje polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe następstwa I wojny światowej; 5) rozpoznaje dorobek okresu międzywojennego w dziedzinie kultury i nauki.	4) charakteryzuje przemiany cywilizacyjne na świecie w okresie międzywojennym.
--	--

XLIV. Kultura i nauka w okresie II Rzeczypospolitej.

1) rozpoznaje osiągnięcia w dziedzinie kultury i nauki z okresu II Rzeczypospolitej; oraz ich twórców;	2) charakteryzuje przejawy kultury masowej w Polsce międzywojennej;
--	---

XLIX. Niemiecka polityka eksterminacji.

	1) wyjaśnia religijne, kulturowe i polityczne korzenie rasizmu i antysemityzmu oraz ich związek z hasłami naukowości, nowoczesności i postępu;
--	--

LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny.

1) charakteryzuje polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej;	5) przedstawia przemiany kulturowe i cywilizacyjne na świecie w latach zimnej wojny.
---	--

LIII. Przemiany cywilizacyjne na świecie.

1) analizuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej; 2) charakteryzuje tło kulturowe oraz konsekwencje rewolty studenckiej i rewolucji seksualnej przełomu lat 60 i 70.	4) charakteryzuje rolę kultury masowej i sportu we współczesnym świecie.
--	--

LVI. Stalinizm w Polsce i jego erozja.

	1) wyjaśnia założenia propagandy komunistycznej i charakteryzuje cechy sztuki socrealizmu;
--	--

LVIII. Dekada 1981–1989.

3) rozpoznaje największe powojenne polskie osiągnięcia w dziedzinie kultury i nauki, z uwzględnieniem twórczości emigracyjnej.	
--	--

LIX. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie na przełomie XX i XXI wieku.

4) charakteryzuje główne przemiany kulturowe, polityczne, społeczne i gospodarcze w Polsce w XXI wieku	2) charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90.;
--	--

SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA

Podstawa programowa w **branżowej szkole I stopnia** koncentruje się na historii Polski w szerokim kontekście europejskim, uwzględniając istotne aspekty kulturowe.

UCZEŃ:

1. Dziedzictwo antyczne

(I.2) „charakteryzuje trwałe osiągnięcia cywilizacji grecko-rzymskiej.”

(I.3) „opisuje genezę i etapy rozwoju chrześcijaństwa.”

2. Średniowieczne kręgi kulturowe

(II.1) „charakteryzuje łaciński, bizantyjski i arabski krąg kulturowy.”

(II.3) „wyjaśnia, na czym polegał uniwersalny charakter kultury średniowiecza.”

3. Kultura średniowiecznej Polski

(IV.4) „charakteryzuje kulturę polską okresu średniowiecza, odwołując się do wybranych przykładów.”

4. Renesans i barok

(V.3) „charakteryzuje kulturę renesansu oraz baroku, odwołując się do wybranych przykładów.”

(VI.5) „charakteryzuje kulturę polskiego renesansu, odwołując się do wybranych przykładów.”

5. Oświecenie i zmiany cywilizacyjne XVIII wieku

(VIII.1) „identyfikuje główne idee oświecenia i charakteryzuje zmiany cywilizacyjne w Europie Zachodniej w XVIII wieku.”

6. Kultura XIX wieku

(XII.5) „charakteryzuje przemiany gospodarcze i kulturalne oraz osiągnięcia naukowe okresu międzywojennego.”

7. II Rzeczpospolita – kultura i nauka

(XIII.6) „opisuje główne osiągnięcia niepodległej Polski w dziedzinie nauki i kultury.”

8. Świat po II wojnie światowej

(XVI.6) „charakteryzuje przemiany społeczne i gospodarcze w II połowie XX wieku, z uwzględnieniem zjawiska kultury masowej.”